

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobkyně: **Základní škola ŠKOLAMYSL**, IČO: 04840704
se sídlem Hrnčířská 272, Litomyšl
zastoupená JUDr. Ondřejem Moravcem, advokátem
se sídlem Malé náměstí 124, Hradec Králové

proti
žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**
se sídlem Karmelitská 529/5, Praha 1 – Malá Strana

za účasti: **Krajského úřadu Pardubického kraje**
se sídlem Komenského nám. 125, Pardubice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2024, č. j. MSMT-20850/2020-10,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně požádala Krajský úřad Pardubického kraje (osoba zúčastněná na řízení) o poskytnutí dotace na školní rok 2019/2020 a o zvýšení dotace na stejný školní rok pro základní školu a školní družinu. Krajský úřad Pardubického kraje žádosti nevyhověl a smlouvu o poskytnutí dotace s žalobkyní neuzavřel. Podáním ze dne 22. 7. 2022 žalobkyně zahájila proti Krajskému úřadu Pardubického kraje jako odpůrci sporné řízení ve smyslu § 141 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 5. 2024, č. j. MSMT-20850/2020-10 (žalobou napadené rozhodnutí), zamítl návrh žalobkyně na uložení povinnosti odpůrci (Krajskému úřadu Pardubického kraje) uzavřít s žalobkyní dotčené veřejnoprávní smlouvy podle zákona č. 306/1999 Sb. o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením (dále „zákon o poskytování dotací“). Návrh zamítl, jelikož žalobkyně ve stanovené lhůtě nepředložila informaci o projednání výroční zprávy o činnosti školy ve školské radě. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně nyní posuzovanou žalobu.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. **Žalobkyně** namítá, že žalobou napadené rozhodnutí je nezákonné a nesprávné. Dle jejího názoru je založeno na nesprávném výkladu § 3 odst. 2 zákona o poskytování dotací. Podle názoru žalobkyně se na ni nevztahuje povinnost předložit doklad o projednání výroční zprávy školskou radou, jelikož tato nebyla zřízena, a tudíž se na ní uvedená povinnost nevztahuje. Žalobkyně nerozporuje, že v rozhodném období neměla zřízení školskou radu a že nepředložila (a ani předložit nemohla) informaci o projednání výroční zprávy i činnosti školy ve školské radě. Za sporné ovšem pokládá otázku, zda povinnost předložit informaci o projednání výroční zprávy právnická osoba vykonávající činnost školy má pouze tehdy, byla-li školská rada zřízena, nebo i tehdy, nebyla-li školská rada zřízena, avšak zřízena být měla. Podle žalobkyně je dikce zákona jednoznačná a nevzbuzuje žádné pochybnosti. Přičemž z ní vyplývá, že právní úprava odkazuje na stav skutečný, nikoliv na stav, který je předepsaný jiným právním předpisem.
3. Žalobkyně dále rozporuje argumentaci žalovaného uvedenou v napadeném rozhodnutí, kde žalovaný s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97 (N 163/9 SbNU 399; 30/1998 Sb.), uvedl, že se nelze držet pouze jazykového výkladu, ale je třeba přihlédnout k smyslu a účelu zákona. Žalobkyně však namítá, že toto nelze uplatnit na tento případ, jelikož zde jazykový výklad dochází k jednoznačným závěrům. Žalobkyně argumentuje, že se opírá nejen o jazykový, ale též o systematický výklad. V samotném textu zákona o poskytování dotací neexistuje jediný odkaz na zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále „školský zákon“). Není tedy možné dovozovat, že by porušení povinnosti stanovené školským zákonem mělo mít automaticky za následek povinnost žalovaného uzavřít s žalobkyní smlouvu o poskytnutí dotace, jak bez opory z textu právního předpisu dovozuje žalovaný. Takovouto oporou nemohou být poznámky pod čarou, které nejsou součástí právního předpisu, jako takové nepodléhají novelizacím a tedy nejsou závazné.
4. Na závěr žalobkyně též uvádí, že žalovaný vykládá právní předpis příliš formalisticky. Odpírá totiž přístup žalobkyně ke státnímu financování, ačkoli sám žalovaný výslovně

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

uvádí, že míra participace žáků, zákonných zástupců a pedagogů (jíž se dovolává v bodě 100 žalobou napadeného rozhodnutí) je v podmínkách žalobkyně nadstandardní.

5. **Žalovaný** souhlasí s žalobkyní, že posouzení projednávané věci závisí na vyřešení právní otázky, zda povinnost předložit informaci o projednání výroční zprávy o činnosti základní školy, jejíž činnost žalobkyně vykonává, ve školské radě podle § 3 odst. 2 písm. d) zákona o poskytování dotací má i právnická osoba, která vykonává činnost školy nebo školského zařízení, čerpající dotaci v předchozím školním roce, jež nemá zřízenou školskou radu v rozporu s § 167 odst. 1 školského zákona.
6. Podle žalovaného nelze předmětné ustanovení vykládat jen čistě jazykovým výkladem, je třeba přihlédnout též ke smyslu a účelu, který příslušná právní norma sleduje (vychází při tom z již zmíněného nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 33/97). Podle žalovaného je absurdní závěr, dle kterého by bylo výkladem dovozeno, že soukromé školy, které postupovaly v rozporu se školským zákonem, by měly stanoveny mírnější podmínky než školy, které postupovaly v souladu se školským zákonem.
7. Při dovozování smyslu a účelu ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) zákona o poskytování dotací, je zapotřebí přihlédnout i ke školskému zákonu. Žalovaný tak odkazuje na dikci § 160 odst. 4 školského zákona, podle něhož se ze státního rozpočtu poskytují finanční prostředky vyčleněné na činnost škol a školských zařízení, které nezřizuje stát, kraj, obec, svazek obcí nebo registrovaná církev nebo náboženská společnost, které bylo přiznáno oprávnění k výkonu zvláštního práva zřizovat církevní školy, v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem. Tímto zvláštním právním předpisem je pak právě zákon o poskytování dotací.
8. V rozporu se zásadou efektivit a účelnosti by bylo, došlo-li by k uzavření veřejnoprávní smlouvy podle zákona o poskytování dotací, byly-li by již v okamžiku uzavření této smlouvy s největší pravděpodobností dány důvody pro odstoupení od takové smlouvy ve smyslu § 6 odst. 4 zákona o poskytování dotací.
9. Krajský úřad Pardubického kraje jakožto **osoba zúčastněná na řízení** se k podané žalobě nevyjádřil.

III. Posouzení žaloby

10. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného a shledal, že žaloba není důvodná. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobkyně i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
11. Podle § 3 odst. 2 písm. d) zákona o poskytování dotací platí, že *smlouva o poskytnutí dotace se neuzavře, pokud krajský úřad neobdržel žádost o poskytnutí dotace ve lhůtě podle § 2 odst. 1. Smlouva o poskytnutí dotace se dále neuzavře, pokud právnická osoba, která čerpala dotaci v předchozím školním roce, nepředloží do 15. října za předchozí školní rok (...) informaci o projednání výroční zprávy o činnosti školy ve školské radě, pokud je zřízena.*
12. Školský zákon v § 167 odst. 1 věta první stanovuje, že *při základních, středních a vyšších odborných školách se zřizuje školská rada.*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

13. Z žaloby a z vyjádření žalovaného je zjevné, že jedinou spornou otázkou mezi žalobkyní a žalovaným je výklad § 3 odst. 2 písm. d) zákona o poskytování dotací. Městský soud se proto bude zabývat především touto právní otázkou. Žalobkyně namítá, že toto ustanovení má být vykládáno jazykově. Tedy, že pokud škola žádající o dotaci fakticky nemá zřízenou školskou radu, byť podle jiného přepisu má povinnost mít školskou radu zřízenou, povinnost předložit informaci o projednání výroční zprávy o činnosti školy ve školské radě se na ni neuplatní. Podle žalovaného je třeba při výkladu tohoto ustanovení přihlídnout k jeho účelu a smyslu. Dospívá tak k názoru, že tuto povinnost nemají pouze školy, které nemají povinnost zřizovat školské rady podle jiného právního předpisu. Jinými slovy podle žalovaného školy, které nemají zřízenou školskou radu, ač mají povinnost jí mít zřízenou, nemohou splnit podmínky pro uzavření smlouvy o poskytnutí dotace.
14. Městský soud se ztotožňuje s argumentací žalovaného obsaženou v napadeném rozhodnutí i jeho vyjádření k žalobě.
15. Judikatura Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu se otázkou jazykového výkladu zabývala již mnohokrát. V již zmíněném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 33/97 Ústavní soud uvedl následující: *„Jazykový výklad představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě. Je pouze východiskem pro objasnění a ujasnění si jejího smyslu a účelu (k čemuž slouží i řada dalších postupů, jako logický a systematický výklad, výklad e ratione legis atd.). Mechanická aplikace abstrahující, resp. neuvědomující si, a to buď úmyslně, nebo v důsledku nevzdělanosti, smysl a účel právní normy, činí z práva nástroj odcizení a absurdity.“* Je tedy legitimním postupem vedle jazykového výkladu použít i výklad teleologický.
16. Z § 167 odst. 1 věty první školského zákona vyplývá, že žalobkyně má povinnost zřídit při škole školskou radu. O tom ostatně není mezi stranami sporu. Stejně tak není sporu o tom, že žalobkyně v rozhodné době neměla školskou radu zřízenou.
17. Školský zákon v § 167 odst. 1 větě první vyjmenovává při kterých typech škol se zřizuje školská rada. Tento výčet je ovšem taxativní a existují typy škol při kterých se školské rady nezřizují (např. při mateřských školách, jazykových školách s právem státní jazykové zkoušky či základních uměleckých školách). Z toho vyplývá, že existují situace, ve kterých škola nemá povinnost mít zřízenou školskou radu. Právě na tyto situace dopadá výjimka uvedená v § 3 odst. 2 písm. d) zákona o poskytování dotací.
18. Smyslem § 3 odst. 2 písm. d) zákona o poskytování dotací jistě není poskytnout výjimku osobám, které nesplnily svou povinnost zřídit školskou radu. Jak bylo vysvětleno výše, tato zákonná výjimka je určena pro jiný okruh škol. Lze tedy uzavřít že dané ustanovení je zapotřebí vykládat úžeji, než k čemu by mohl svádět jeho čistě jazykový výklad. Formulace „ve školské radě, pokud je zřízena“ je zapotřebí vykládat i s přihlédnutím k smyslu a účelu tohoto ustanovení.
19. Stejně tak je zřejmé, že nelze zákonné ustanovení vykládat tak, aby bylo mírnější pro osoby, které nesplnily svou zákonnou povinnost oproti osobám, které ji splnily. Tento smysl lze též vyvodit z ustanovení § 6 odst. 4 zákona o poskytování dotací, podle kterého lze odstoupit od smlouvy v okamžiku, kdy Česká školní inspekce zjistí nedostatky v činnosti školy. Nezřízení školské rady je nepochybně nedostatkem v činnosti školy. Uzavřela-li by se v rozhodné době smlouva mezi žalobkyní a Krajským úřadem Pardubického kraje, nastala by absurdní situace, kdy by v době jejího uzavření byly okamžitě dány důvody pro odstoupení od takové smlouvy. Tento postup by nebyl v souladu s principem bezrozpornosti právního řádu.

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

20. K námitkám žalobkyně, které směřovaly do účelu institutu školské rady, když žalobkyně tvrdila, že je školou rodinného a komunitního typu a že de facto účel školské rady naplňuje, již způsobem svého fungování, soud uvádí, že nelze připustit takovýto žalobkyní zastávaný volný výklad zákona, neboť tím by byl zcela popřen účel právní regulace a narušen princip právní jistoty. Zjednodušeně řečeno, pak by např. stačilo, byly-li by rovněž funkce orgánů právnických osob, v případě školské právnické osoby – funkce ředitele a rady školské právnické osoby, vykonávány pouze fakticky bez naplnění zákonných náležitostí, tj. zejména bez ustanovení těchto orgánů. Takový výklad je třeba odmítnout pro jeho absurdní důsledky (*argumentum ad absurdum*).
21. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2017, č. j. 10 Afs 270/2017-48, platí, že dokumenty dle § 3 odst. 2 zákona o poskytování dotací je nutné předložit v zákonem stanovené lhůtě, jinak žadatel ztrácí právo na uzavření veřejnoprávní smlouvy (viz bod [12]). V dané věci šlo přitom o situaci, ve které žadatel nepředložil požadované dokumenty podle § 3 odst. 2 zákona o poskytování dotací ve lhůtě stanové zákonem, nýbrž až po uplynutí této lhůty. Namítala-li žalobkyně, že následně po uplynutí zákonné lhůty (po dni 15. 10. 2018) školskou radu zřídila, pak tato okolnost ani spolu s případným následným projednáním výroční zprávy ve školské radě nemohla mít vliv na závěr o nesplnění podmínek podle § 3 odst. 2 zákona o poskytování dotací, neboť žalobkyně nesplnila podmínky v uvedené lhůtě, která má hmotněprávní charakter.
22. Městský soud dospěl uzavírá, že žalovaný správně posoudil, že žalobkyně nesplnila všechny podmínky pro uzavření smlouvy o dotaci.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

23. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
24. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti, proto mu soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.
25. Osobě zúčastněné na řízení soud neuložil plnění žádné povinnosti, proto dle § 60 odst. 5 s. ř. s. nemá právo na náhradu nákladů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 3. 10. 2025

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.